

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobce: **E. B.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2025, č. j. 13 A 44/2024-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti žalobce **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2025, č. j. 13 A 44/2024-46.
- II. Žalobci **se ukládá** povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví žalobu žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2024, č. j. CPR-42221-2/ČJ-2024-930310-V241. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 25. 6. 2024, č. j. KRPS-64139-39/ČJ-2024-010022. Výrokem I. tohoto prvostupňového rozhodnutí byla žalobci podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Výrokem II. mu byla podle § 50a odst. 3 téhož zákona stanovena doba k vycestování v délce 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, s níž spojil i návrh na přiznání odkladného účinku.

II. Obsah návrhu na přiznání odkladného účinku

[2] Stěžovatel v návrhu spatřuje hrozbu nepoměrné újmy především v zásadním a nenapravitelném zásahu do jeho práva na rodinný a soukromý život, zaručeného čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Uvádí, že na území České republiky žije ve společné domácnosti se svou manželkou a nezletilým synem, kteří oba disponují povolením k trvalému pobytu. Zdůrazňuje, že jeho manželka je jedinou výdělečně činnou osobou v rodině a její práce ve směnném režimu končí až v pozdních odpoledních hodinách. Po přičtení doby nezbytné na dojíždění do místa bydliště by tak příjížděla až v čase, kdy je provoz školní družiny, kterou syn navštěvuje, již ukončen. Stěžovatel je tak rovněž jedinou osobou, která může syna ze školy denně vyzvedávat.

[3] Podle stěžovatele není reálnou alternativou ani společné, byť dočasné, přesídlení celé rodiny do země původu (Mongolska). Po vycestování by byl totiž nucen na zastupitelském úřadu podat novou žádost o pobytové oprávnění. Délka takového řízení je však nepředvídatelná a s ohledem na zahlcenost příslušného zastupitelského úřadu a s tím spojenou praxi nedodržování zákonných lhůt pro vyřízení žádostí může řízení trvat mnoho měsíců. Takto dlouhá nepřítomnost v České republice by pro rodinu měla fatální důsledky. Manželka by ztratila zaměstnání a rodina by se ocitla bez příjmu v zemi, kde nemá žádné zázemí. Navíc by manželka a syn byli vystaveni riziku zániku jejich pobytového oprávnění v České republice, neboť dlouhodobá nepřítomnost na území členských států Evropské unie je zákonným důvodem pro jeho zrušení [podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců].

[4] Stěžovatel dále poukazuje na to, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Zdůrazňuje, že se na území České republiky nedopouští žádného protiprávního či společensky škodlivého jednání a jeho pobyt nepředstavuje žádnou hrozbu pro veřejný pořádek. Odkazuje také na skutečnost, že odkladný účinek žalobě v téže věci přiznal i městský soud, přičemž důvody pro toto rozhodnutí podle něj i nadále trvají. Tyto důvody jsou navíc aktuálně posíleny s ohledem na nadcházející období letních prázdnin, kdy bude školní zařízení uzavřeno a potřeba celodenní péče o syna bude o to naléhavější, aby mohla manželka bez přerušení vykonávat své zaměstnání, které je jediným zdrojem příjmů rodiny.

[5] Žalovaný ve vyjádření s návrhem na přiznání odkladného účinku nesouhlasil. Uvedl, že přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, aby se na území České republiky zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují český právní řád. Má-li být správní opatření účinné, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání. Žalovaný dále uvádí, že samotné vycestování nebude zásahem do práva stěžovatele na spravedlivý proces, neboť je v řízení zastoupen.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Podle § 107 s. ř. s. *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.* Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného *usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí*

pokračování

znamenal by pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Je třeba rovněž zdůraznit, že kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je opravným prostředkem mimořádným, a tedy nelze automaticky očekávat vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku. Přiznáním odkladného účinku se prolamují před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu. Na rozhodnutí krajského soudu je přitom třeba hledět jako na rozhodnutí zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonem stanoveným postupem zrušeno. Odkladný účinek má charakter výjimky z pravidla, že kasační stížnost odkladný účinek nemá, a má být přiznáván pouze v případech, které takový postup svou specifickou povahou odůvodňují. Proto újma, která má hrozit žadateli o přiznání odkladného účinku, musí být vzhledem k poměrům žadatele natolik významná, že odůvodňuje uplatnění výjimky z pravidla, že kasační stížnost odkladný účinek nemá mít (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod 65, a ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod 25).

[9] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovateli Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovateli oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má proto stěžovatel, zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tedy že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 83/2021-26).

[10] V dané věci Nejvyšší správní soud přihlédl zejména k tomu, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků napadeného rozsudku do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, stěžovatel by musel ještě před rozhodnutím ve věci samé opustit území České republiky, což by mohlo mít zásadní negativní dopad na jeho soukromý a rodinný život. Stěžovatel doložil (potvrzením o zaměstnání manželky a o provozní době školního zařízení), že jeho manželka pracuje ve směnném provozu, který jí objektivně neumožňuje zajistit péči o syna v odpoledních hodinách. Stěžovatel je přitom osobou, která o syna soustavně pečuje. Nucený odjezd stěžovatele by tak přímo ohrozil nejen stabilitu rodiny, ale především nejlepší zájem dítěte. Tento argument je aktuálně ještě posílen s ohledem na blížící se období letních prázdnin, během něhož bývá provoz školního zařízení přerušen. Nejvyšší správní soud se proto ztotožnil s tvrzením stěžovatele, že nucené vycestování by pro něj a jeho rodinu představovalo újmu. Zohlednil přitom i skutečnost, že na základě obdobných důvodů již městský soud přiznal odkladný účinek žalobě

stěžovatele. Nejvyšší správní soud tak má za splněnou první podmínku pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti spočívající v existenci nepoměrně větší újmy hrozící stěžovateli oproti újmě, která by mohla vzniknout jiným osobám.

[11] Ve vztahu k hodnocení naplnění další podmínky, tedy možného rozporu s důležitým veřejným zájmem, Nejvyšší správní soud uvádí, že pro zamítnutí návrhu nepostačuje pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo jevit z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s., ale i v tomto případě je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do práv stěžovatelky s intenzitou narušení veřejného zájmu (usnesení NSS ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Jak vyplývá z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 As 225/2022-25, žalovaný může zpochybnit návrh žadatele o odkladný účinek z důvodu, že jeho přiznání je v rozporu s veřejným zájmem; pokud tak ovšem žalovaný neučiní, soud nepřiznává odkladný účinek jen v případě, že nesplnění těchto předpokladů vyplývá z obsahu soudního a správního spisu. V posuzované věci žalovaný tvrdil obecně rozpor s veřejným zájmem, aby se na území České republiky zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Z toho lze dovodit, že žalovaný zřejmě poukazuje na pobyt stěžovatele na území České republiky bez platného pobytového oprávnění. Ze spisového materiálu se totiž nepodává, že by se stěžovatel na území České republiky dopouštěl trestné činnosti nebo činnosti ohrožující bezpečnost státu. Tvzení žalovaného tak je příliš obecné, a lze z něj v kontextu věci seznat pouze to, že provinění stěžovatele je spatřováno v neoprávněném pobytu na území České republiky. Nejvyšší správní soud tedy po posouzení všech okolností věci konstatuje, že intenzita hrozícího narušení veřejného zájmu vzhledem k předběžné povaze přiznání odkladného účinku je velice nízká. Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť jeho přiznáním se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají. I v případě, že je správní rozhodnutí vydáno ve veřejném zájmu, neznamená nutně odklad jeho účinků rozpor s takovýmto veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu totiž může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Nejvyššímu správnímu soudu tak není zřejmý žádný důležitý veřejný zájem, který by měl převážet nad možným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele. Setrvání stěžovatele na území České republiky do ukončení řízení o kasační stížnosti, která je navíc projednávána v přednostním režimu, tedy nenaruší důležitý veřejný zájem, čímž je naplněna i druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV. Závěr

[12] S ohledem na výše uvedené důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v projednávané věci splněny, a v souladu s § 107 s. ř. s. proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Vzhledem k tomu, že odkladný účinek žalobě přiznal v posuzované věci již městský soud usnesením ze dne 31. 10. 2024, č. j. 13 A 44/2024-32, postačuje přiznat odkladný účinek kasační stížnosti pouze ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS, usnesení NSS ze dne 8. 8. 2024, č. j. 3 Azs 140/2024-29, usnesení NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 83/2021 - 27).

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 s. ř. s.). Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76).

[14] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích; usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, bod 21]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena.

[15] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel již zaplatil bezhotovostním převodem vyšší soudní poplatek, než měl, o vrácení bude rozhodnuto samostatným usnesením nebo společně s rozhodnutím ve věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2025

Milan Podhrázký
předseda senátu